

Εργαστήριο 6^ο : «Το πολύχρωμο τρένο»

- ✚ Εργαστηριακός Κύκλος: Ζω καλύτερα – Ευ Ζην
Τομέας: **iii. Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση**
- ✚ Εργαστηριακός Κύκλος: Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική
Συναίσθηση και Ευθύνη
Τομείς: **i. Ανθρώπινα δικαιώματα και συμπερίληψη**
iii. Αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα

Ομάδα στόχου: Μαθήτριες/-τές Δ' - Ε' - ΣΤ' τάξεων Δημοτικού Σχολείου

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 3 ώρες

Δραστηριότητες που περιλαμβάνει το εργαστήριο:

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none"> • Καλλιέργεια των δεξιοτήτων που ακολουθούν, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθηση, ιδιότητα του πολίτη • Κατανόηση των εννοιών κοινωνικό-βιολογικό φύλο, ταυτότητα και έκφραση φύλου • Αποδοχή της διαφορετικότητας-Συμπερίληψη • Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα 	<p>A. Είμαστε ίδιοι αλλά διαφορετικοί και όλοι συνεπιβάτες στο ίδιο τρένο - α' μέρος</p>	Κόλλες Α4, μολύβια στυλό, μαρκαδόρους
	<p>B. Χιονάτομο-Κατανοώντας την Ταυτότητα Φύλου</p>	<p>Χιονάτομο - Φυλλάδιο για τον/την εκπαιδευτικό</p> <p>Χιονάτομο - Φυλλάδιο για τους/τις μαθητές/-τριες</p> <p>Κόλλες Α4, μολύβια, μαρκαδόροι ή κηρομπογιές</p>
	<p>Γ. Είμαστε ίδιοι αλλά διαφορετικοί και όλοι συνεπιβάτες στο ίδιο τρένο - β' μέρος</p>	Κόλλες Α4, μολύβια στυλό, μαρκαδόρους

Δεξιότητες που καλλιεργούνται:

Δεξιότητες Μάθησης

- Κριτική σκέψη
- Επικοινωνία
- Συνεργασία
- Δημιουργικότητα

Δεξιότητες Ζωής

- Αυτομέριμα
- Κοινωνικές Δεξιότητες
- Πολιτειότητα
- Προσαρμοστικότητα
- Ενσυναίσθηση και ευαισθησία
- Ανθεκτικότητα
- Υπευθυνότητα
- Πρωτοβουλία

Δεξιότητες του νου

- Μελέτη περιπτώσεων
- Κατασκευές

Σύνδεση με το ΠΣ – Διαθεματικότητα:

Γλώσσα

- ✓ Αποτελεσματική συμμετοχή των παιδιών σε ένα εύρος συνεργατικών συζητήσεων (ένας/μία προς έναν/μία, σε ομάδες, καθοδηγούμενες από τον/την εκπαιδευτικό) θεμάτων και κειμένων, χτίζοντας πάνω στις ιδέες των άλλων και εκφράζοντας τις δικές τους με ξεκάθαρο τρόπο.
- ✓ Αξιοποίηση των ζωγραφιών των παιδιών και άλλου οπτικού υλικού, με στόχο την αποσαφήνιση ιδεών, σκέψεων και συναισθημάτων.
- ✓ Χρήση πληροφοριών που έχουν αποκτηθεί από εποπτικά μέσα (πχ. χάρτες, φωτογραφίες) και λέξεων μέσα από το κείμενο για την κατανόηση του κειμένου (πχ. πού, πότε, γιατί και πώς τα βασικά δρώμενα συμβαίνουν).
- ✓ Εμπλοκή σε διαδικασίες κριτικού αναστοχασμού με σκοπό να δουν την διαφορετικότητα των μαθητών όχι ως εμπόδιο, αλλά ως μέσο εμπλουτισμού της μαθησιακής διαδικασίας.

Μαθηματικά

- ✓ Παρατήρηση και σχεδιασμός σχημάτων.

Εικαστικά:

- ✓ Έκφραση ιδεών, εμπειριών και συναισθημάτων, μέσα από τα έργα και τις κατασκευές.
- ✓ Η τέχνη ως σπουδαίος τρόπος έκφρασης απόψεων, αξιών και ιδεών.
- ✓ Η τέχνη ως εργαλείο για την αποδοχή του «άλλου».
- ✓ Αποδοχή νέων πληροφοριών και μετουσίωσή τους από τα παιδιά, για τον εμπλουτισμό των έργων τους.

Θεατρική Αγωγή:

- ✓ Ενθάρρυνση της δημιουργικής έκφρασης του παιδιού.
- ✓ Γνωριμία με τον εαυτό του, η συνεργασία και η αρμονική ένταξή του στην ομάδα.
- ✓ Ανάπτυξη των φυσικών και διανοητικών ικανοτήτων του παιδιού.
- ✓ Καλλιέργεια του ψυχικού του κόσμου.

Μελέτη περιβάλλοντος- Κοινωνική και πολιτική αγωγή

- ✓ Υιοθέτηση θετικών στάσεων για τη διαφορετικότητα.
- ✓ Αναγνώριση της ποικιλομορφίας.
- ✓ Αποδοχή της ετερότητας και εκτίμηση της αξίας των θετικών προτύπων.
- ✓ Συνειδητοποίηση ότι η διαφορετικότητα επηρεάζει την κοινωνία μας και ότι η αναγνώριση και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελούν προϋπόθεση για την αρμονική συμβίωση.
- ✓ Αναγνώριση της ανάγκης για σεβασμό και περιφρούρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- ✓ Σεβασμός στις πεποιθήσεις και τις ιδέες των άλλων.

A. Τίτλος Δραστηριότητας: «Είμαστε ίδιοι, αλλά διαφορετικοί και όλοι συνεπιβάτες στο ίδιο τρένο»

Διδακτικοί στόχοι:

- Συνειδητοποίηση εκ μέρους των μαθητριών/-τών ότι μοιραζόμαστε ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά ως ανθρώπινα όντα
- Κατανόηση εκ μέρους των μαθητριών/-τών ότι παράλληλα οι άνθρωποι μπορεί να εμφανίζουν ορισμένα διαφορετικά χαρακτηριστικά
- Σεβασμός και αποδοχή της διαφορετικότητας

Περίληψη: Σε αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθήτριες/-τές καλούνται να κατανοήσουν ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν συγχρόνως κοινά και διαφορετικά χαρακτηριστικά. Οι μεταξύ τους διαφορές θα πρέπει να γίνονται αποδεκτές και να αντιμετωπίζονται με σεβασμό.

Καθορισμός απαιτήσεων χώρου και υλικοτεχνικού εξοπλισμού: Θα χρειαστεί μία ευρύχωρη αίθουσα στην οποία ομάδες 5-6 ατόμων θα εργαστούν γύρω από ένα ρολό χαρτιού με μέγεθος όσο το σώμα ενός ανθρώπου.

Προετοιμασία: Χωρίστε τις/τους μαθήτριες/-τές σε ομάδες των 5-6 ατόμων και στη συνέχεια, δώστε σε κάθε ομάδα μαρκαδόρους και ένα ρολό χαρτιού αρκετά μεγάλο για να σχεδιάσουν ένα κανονικού μεγέθους παιδικό σώμα.

Α' Μέρος δραστηριότητας

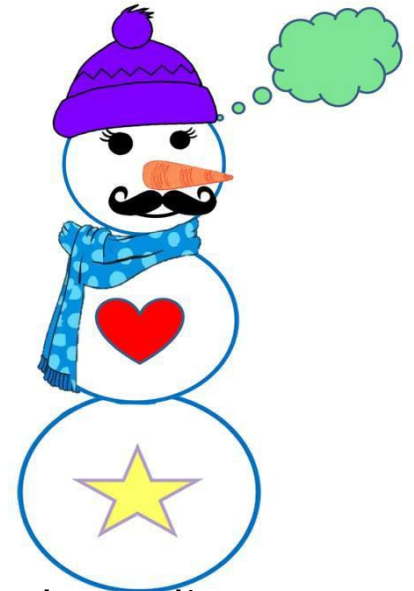
Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 30 λεπτά

Περιγραφή δραστηριότητας:

1. Στην αρχή, χωρίστε τους/τις μαθητές/-τριες σε ομάδες των 5-6 ατόμων. Στη συνέχεια, μοιράστε σε κάθε ομάδα μαρκαδόρους και χαρτί. Ύστερα, ζητήστε τους να σχεδιάσουν το περίγραμμα ενός ανθρώπινου σώματος. Ένας/Μία από τους μαθητές/-τριες θα μπορούσε να αναλάβει τον ρόλο του μοντέλου για τους σκοπούς της άσκησης.
2. Ξεκινήστε από το κεφάλι και ζητήστε από τους/τις μαθητές/-τριες να συζητήσουν ποια χαρακτηριστικά υπάρχουν στο κεφάλι του ανθρώπου, π.χ. αυτιά, μάτια, δόντια και ούτω καθεξής. Μετά, ζητήστε από τις/τους μαθήτριες/-τές να σχεδιάσουν αυτά τα χαρακτηριστικά στο χαρτί. Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να τονίσετε ότι αν και τα μάτια, για παράδειγμα, είναι ένα από τα χαρακτηριστικά του ανθρώπου, δεν έχουν όλοι οι άνθρωποι τα ίδια μάτια.
3. Προσπαθήστε να ενθαρρύνετε τις/τους μαθήτριες/-τές να προχωρήσουν και σε άλλα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου σώματος, επισημαίνοντας και πάλι την πτυχή της διαφορετικότητας. Μερικοί άνθρωποι έχουν πόδια, αλλά δεν μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν ή άλλοι άνθρωποι έχουν προσθετικά μέλη και ούτω καθεξής.
4. Παράλληλα, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη δραστηριότητα αυτή για να συζητήσετε ζητήματα φύλου καθώς και επιλογές σχετικά με τα χρώματα, τα ρούχα, τα αξεσουάρ κτλ.
5. Σκοπός σας είναι οι μαθήτριες/-τές να μην αντικατοπτρίζουν τις στερεοτυπικές προσδοκίες και να συνειδητοποιήσουν τις διαφορές που έχουν οι άνθρωποι μεταξύ τους στην εμφάνιση ή τις επιλογές τους.
6. Όταν όλες οι ομάδες έχουν ολοκληρώσει το σχέδιο και έχουν συζητήσει για τη διαφορετικότητα που παρατηρείται στην εμφάνιση και τις επιλογές των ανθρώπων.

Β. Τίτλος δραστηριότητας: «Χιονάτομο: Κατανοώντας την ταυτότητα φύλου»

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 60 λεπτά

Σκοποί:

- Οι μαθητές/-τριες να εξερευνήσουν τις έννοιες της ταυτότητας φύλου και της έκφρασης φύλου.
- Να βοηθήσει τους/τις μαθητές/-τριες να κατανοήσουν τις διαφορές μεταξύ της ταυτότητας φύλου, ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού και βιολογικού φύλου (όπως αποδόθηκε κατά τη γέννηση).
- Να βοηθήσει τους/τις μαθητές/-τριες να καταλάβουν ότι υπάρχουν πολλοί τρόποι να είσαι κορίτσι, αγόρι, και τα δύο ή τίποτα από τα δύο.
- Να βοηθήσει τους/τις μαθητές/-τριες να καταλάβουν ότι το φύλο, η έκφραση φύλου, ο ερωτικός/σεξουαλικός προσανατολισμός και το βιολογικό φύλο (όπως αποδόθηκε κατά τη γέννηση) δεν είναι δίπολα, αλλά συνεχή φάσματα.

Διδακτικοί στόχοι:

- Οι μαθητές/-τριες θα μάθουν για το Χιονάτομο, ώστε να κατανοήσουν τις διαφορές μεταξύ, της ταυτότητας φύλου, ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού και βιολογικού φύλου (όπως αποδόθηκε κατά τη γέννηση), χρησιμοποιώντας την κατάλληλη γλώσσα.
- Οι μαθητές/-τριες θα μάθουν ένα βασικό εργαλείο, ώστε να τους/τις βοηθήσει να καταλάβουν την έννοια της έκφρασης φύλου.

Σημειώσεις για εκπαιδευτικούς:

Το Χιονάτομο είναι ένα απλό εκπαιδευτικό εργαλείο για να επεξηγήσει τις έννοιες του φύλου και του ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού σε μαθητές/-τριες και σε ενήλικα άτομα. Είναι σημαντικό για τους/τις μαθητές/-τριες να καταλάβουν τις διαφορές μεταξύ ταυτότητας φύλου, βιολογικού φύλου (αγόρι, κορίτσι, ίντερσεξ που αποδόθηκαν κατά τη γέννηση ή τα επίθετα αυτός, αυτή, αυτό) και ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού.

Για τα σχολεία που δε θέλουν να χρησιμοποιήσουν την έννοια «βιολογικό φύλο», παρέχουμε εναλλακτικές, όπως «επίθετο που αποδόθηκε κατά τη γέννηση» αντί «φύλο που αποδόθηκε κατά τη γέννηση» και «ποιον/α αγαπάς ή ποιος/α σε ελκύει» αντί του «ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού». Αυτό το μοντέλο παρέχει κατάλληλη γλώσσα για τα αντίστοιχα θέματα για μαθητές/-τριες των τάξεων Γ' δημοτικού έως Α' γυμνασίου.

Το φύλο είναι μια πολύπλοκη έννοια, και το Χιονάτομο εισάγει λεξιλόγιο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί εύκολα από μαθητές/-τριες μικρών ηλικιών. Η έννοια της έκφρασης φύλου είναι σημαντική για εκπαιδευτικούς και μαθητές/-τριες, για τη δημιουργία συμπεριληπτικού κλίματος στα σχολεία. Ένα άτομο δεν μπορεί να γνωρίζει την ταυτότητα φύλου κάποιου άλλου ατόμου (ποιο είναι και τι νοιώθει) ή του ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού του(ποιο άτομο του αρέσει ή αγαπά) βασισμένο στην έκφραση φύλου του, τους τρόπους δηλαδή που του αρέσει να εκφράζει τον εαυτό του, όπως τα μαλλιά και τα ρούχα.

Ο εκφοβισμός που βασίζεται στο φύλο συχνά επικεντρώνεται στην έκφραση φύλου και τις υποθέσεις που κάνουν τα άτομα για την ταυτότητα φύλου ή και τον ερωτικό/σεξουαλικό προσανατολισμό, βασιζόμενα στην εμφάνιση και τους τρόπους προσωπικής έκφρασης (χειρονομίες κτλ.).

Όταν αναφερόμαστε στον σεξουαλικό/ερωτικό προσανατολισμό, χρησιμοποιούμε τη φράση «αυτόν/ή/ό που αγαπάς» ή για πιο μεγάλα παιδιά «αυτόν/ή/ό που αγαπάς ή σε ελκύει».

Είναι σημαντικό να επανεξετάσουμε τους κανόνες της τάξης για τον σεβασμό, όταν συζητάμε για το φύλο. Ο εκφοβισμός με επίκεντρο το φύλο συμβαίνει πολύ συχνά στα δημοτικά σχολεία και χρειάζεται αντιμετώπιση και ανάληψη δράσης από τους/τις εκπαιδευτικούς.

Εάν υπάρχουν μαθητές/-τριες στο σχολείο ή την τάξη που είναι trans ή μη δυαδικά άτομα, να είστε προσεκτικοί/-ές, να μην βάλετε αυτά τα παιδιά στη διαδικασία να «διδάξουν» στα υπόλοιπα παιδιά για την ταυτότητα. Αυτή είναι δουλειά του/της εκπαιδευτικού και όχι των μαθητών/τριών. Επιπλέον, μην ξεχνάτε το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα των μαθητών/τριών- μπορεί να κινδυνεύσει η ασφάλειά τους, αν αναγκαστούν βίαια να αποκαλυφθούν στους συνομήλικούς τους ή σε άλλους ενήλικες που δεν είναι σε θέση να τα στηρίξουν.

Η έννοια του φύλου είναι ένα ευρύ φάσμα και μέσα σε αυτό το φάσμα βρίσκεται και το ίντερσεξ. Γνωρίζουμε ότι γύρω στο 2% των βρεφών γεννιούνται ως ίντερσεξ άτομα. Είναι περίπου όσο το ποσοστό των ανθρώπων με κόκκινο χρώμα μαλλιών (1,7% του παγκόσμιου πληθυσμού). Μπορεί να έχετε μαθητές/-τριες που γνωρίζουν ότι είναι ίντερσεξ, καθώς πολλές οικογένειες επιλέγουν να μη χειρουργήσουν τα ίντερσεξ παιδιά τους. Πολλές χώρες προσθέτουν την επιλογή για τρίτο φύλο στα πιστοποιητικά γεννήσεων. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να δείτε το Φυλλάδιο για Ίντερσεξ άτομα από τους Οδηγούς.

Υλικά:

- Χιονάτομο - Φυλλάδιο για τον/την εκπαιδευτικό
- Χιονάτομο - Φυλλάδιο για τους/τις μαθητές/-τριες
- χαρτί
- Μολύβια, μαρκαδόροι ή κηρομπογιές

Περιγραφή δραστηριότητας

Εισαγωγή

Πριν ξεκινήσει η δραστηριότητα, εξηγήστε στους/στις μαθητές/-τριές σας ότι θα μάθουν σημαντικό λεξιλόγιο για τα φύλα και τις ταυτότητες. Ενημερώστε τους/τις μαθητές/-τριες σας ότι θα χρησιμοποιήσετε ένα εργαλείο (παιχνίδι) που ονομάζεται «Χιονάτομο».

Φτιάχνοντας το Χιονάτομο

1. Γράψτε τη λέξη Φύλο στην κορυφή του πίνακα.
 - Ζητήστε από τους/τις μαθητές/-τριες να απευθυνθούν στον/στην διπλανό/η τους και να συζητήσουν για το τι μπορεί να σημαίνει η λέξη. Αφήστε τους/τις μαθητές/-τριες να μοιραστούν τις απαντήσεις τους. Συνήθως οι μαθητές/-τριες θα πουν ότι το φύλο είναι το αν είσαι αγόρι ή κορίτσι.
 - Πείτε στους/στις μαθητές/-τριες ότι το φύλο είναι η εσωτερική σου αίσθηση να είσαι κορίτσι, αγόρι, κανένα από τα δύο ή και τα δύο. Υπάρχουν πολλοί τρόποι που οι άνθρωποι προσδιορίζουν το φύλο τους και υπάρχουν πολλά φύλα.

- ο Επίσης πείτε στους/στις μαθητές/-τριες ότι υπάρχουν πολλοί τρόποι να είσαι κορίτσι, αγόρι, κανένα από τα δύο ή και τα δύο και ότι αυτό θα το συζητήσετε περισσότερο καθώς κάνετε τη δραστηριότητα.
- 2. Γράψτε τη λέξη Χιονάτομο μετά από τη λέξη Φύλο. (Μπορείτε να καθοδηγηθείτε από το «Χιονάτομο - Φυλλάδιο για τον/την εκπαιδευτικό», που θα βρείτε πιο κάτω. Φτιάξτε το σχέδιο στον πίνακα για τους μαθητές/-τριες σας).
- 3. Ζωγραφίστε τρεις κύκλους.
- 4. Ζωγραφίστε τα μάτια και τη μύτη του Χιονατόμου στον πρώτο κύκλο
 - ο Σημείωση: Σε αυτό το σημείο οι μαθητές/-τριες σας θα λένε το σχέδιο Χιονάνθρωπο. Πείτε τους ότι αυτό είναι ένα Χιονάτομο και ότι επίτηδες χρησιμοποιείτε αυτή τη λέξη που έχει ουδέτερο γένος ώστε να μην γνωρίζουμε εκ των προτέρων το φύλο του Χιονατόμου. «Δεν ξέρουμε αν το Χιονάτομο είναι κορίτσι, αγόρι, κανένα από τα δύο ή και τα δύο».
- 5. Δίπλα στον τελευταίο κύκλο, γράψτε και εξηγήστε στους μαθητές/-τριες ότι ο τελευταίος κύκλος είναι το φύλο ενός ατόμου, όπως του αποδόθηκε κατά τη γέννηση. Πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις «αγόρι, κορίτσι, ίντερσεξ που αποδόθηκε κατά τη γέννηση» ή «αυτός, αυτή, αυτό που αποδόθηκαν κατά τη γέννηση».
 - ο Σημείωση: Ένας απλός τρόπος να εξηγήσετε το παραπάνω στους/στις μαθητές/-τριες είναι να πείτε ότι όταν γεννιέται ένα παιδί, ο/η γιατρός κοιτάζει την ανατομία του σώματος και λέει αν είναι κορίτσι, αγόρι ή ίντερσεξ. Ωστόσο επειδή τα μωρά δεν μπορούν να μιλήσουν ακόμα, δεν μπορούν να μας πουν πώς νιώθουν. Όταν αρχίζουν να μιλάνε, μπορεί να πουν αν είναι κορίτσια ή αγόρια ή και τα δύο ή τίποτα από τα δύο.
- 6. Στο μεσαίο κύκλο, ζωγραφίστε μια καρδιά. Δίπλα της γράψτε και εξηγήστε στους/στις μαθητές/-τριές σας ότι αυτό είναι το μέρος του Χιονατόμου που αναπαριστά ποιον/α αγαπάς ή από ποιον/ά/ό ελκύεσαι (ερωτικός/σεξουαλικός προσανατολισμός).
 - ο Σημείωση: Για το δημοτικό, δίνουμε βάση στις οικογένειες, την αγάπη και το σεβασμό. Μπορείτε να δείτε το **Λεξιλόγιο για τη σεξουαλική ποικιλομορφία – Πρωτοβάθμια** για παραδείγματα όρων, όπως gay, λεσβία, αμφισεξουαλικό, ετεροφυλόφιλο, πανσεξουαλικό άτομο. Είναι σημαντικό να σεβόμαστε όλες τις οικογένειες και οικογενειακές δομές στα σχολεία μας και να δίνουμε το μήνυμα στους/στις μαθητές/-τριες ότι όλοι και όλες έχουμε δικαίωμα να αγαπάμε όποιο άτομο μας εμπνέει αυτή την έλξη ή αγάπη.

7. Δίπλα στον πάνω κύκλο, ζωγραφίστε ένα συννεφάκι. Δίπλα του, γράψτε «ποιος/α είσαι, πώς νιώθεις σαν άτομο». Εξηγήστε στους/στις μαθητές/-τριές σας ότι αυτό το κομμάτι του Χιονάτομου αναπαριστά την «ταυτότητα φύλου»: κορίτσι, αγόρι, και τα δύο ή κανένα. Όλοι και όλες μας έχουμε μια ταυτότητα φύλου. Η ταυτότητα φύλου μας είναι η αντίληψη μας σε μυαλό και καρδιά για το ποιοι/-ες είμαστε.
8. Στη συνέχεια, γράψτε τη λέξη «έκφραση φύλου» κάτω από το Χιονάτομο και ζωγραφίστε κάποια ρούχα και μαλλιά.
 - ο Προτάσεις: μαλλιά, μουστάκι, παπιγιόν, φούστα, παντελόνια, παπούτσια. Προσπαθήστε να είστε πλουραλιστικοί/-ές και δημιουργικοί/-ές στις επιλογές σας.
 - ο Μπορείτε να καλέσετε έναν-έναν τους / τις μαθητές/-τριες να προσθέτουν χαρακτηριστικά στο Χιονάτομο.

Κατανοώντας το λεξιλόγιο για την ταυτότητα φύλου

1. Γράψτε στον πίνακα τις λέξεις: σιστζέντερ, τρανστζέντερ ή μη δυαδικό άτομο.
2. Εξηγήστε στα παιδιά τους όρους με απλά λόγια.
 - ο Εξηγήστε ότι όταν η ταυτότητα φύλου (ποιος/α είσαι και πώς νιώθεις), μπορεί να είναι διαφορετική από αυτό που λένε οι γιατροί όταν γεννιέσαι- αγόρι, κορίτσι ή ίντερσεξ- κι ένα άτομο μπορεί να προσδιορίζεται ως τρανς ή μη δυαδικό.
 - ο Όταν αυτό που λένε οι γιατροί όταν γεννιέσαι ταιριάζει με αυτό που νιώθεις τότε είσαι στις ή σιστζέντερ.
 - ο Συμβουλευτείτε το **Λεξιλόγιο για τη σεξουαλική ποικιλομορφία –Πρωτοβάθμια**
3. Η έκφραση φύλου δεν είναι πάντα ένδειξη για την ταυτότητα φύλου κάποιου ατόμου. Άτομα όλων των φύλων έχουν διαφορετική έκφραση φύλου ανάλογα την κουλτούρα, τη θρησκεία, την οικογένειά, την κοινότητα και τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα.

Δραστηριότητα των μαθητών

1. Δώστε στα παιδιά από ένα αντίγραφο από το Χιονάτομο-Φυλλάδιο για τον/ην μαθητή/-τρια.
 - ο Βάλτε τα να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας χρησιμοποιώντας το σχέδιο ως οδηγό για το λεξιλόγιο. Το τελικό φύλο εργασίας θα μοιάζει με το Χιονάτομο-Φυλλάδιο για τον/ην εκπαιδευτικό.

- ο Οι μαθητές/-τριες που τελειώνουν νωρίς, μπορούν να δουλέψουν με την έκφραση φύλου του χιονατόμου, προσθέτοντας χαρακτηριστικά.

Αξιολόγηση

1. Η αξιολόγηση του μαθήματος είναι κυρίως μη τυπική. Θα παρατηρήσετε την αλληλεπίδραση των μαθητών/τριών σας κατά τη διάρκεια του μαθήματος και των δραστηριοτήτων. Παρατηρώντας προσεκτικά τις συζητήσεις τους και τις απαντήσεις τους, μπορείτε να αξιολογήσετε την κατανόησή τους για τις έννοιες και την ικανότητά τους να εξερευνούν τις δικές τους διαφορές με σεβασμό.
2. Ακούστε προσεκτικά για να αξιολογήσετε αν οι μαθητές/-τριές σας χρησιμοποιούν το λεξιλόγιο σωστά και αν καταλαβαίνουν τις διαφορές μεταξύ των εννοιών.
3. Καθώς χτίζεται ένα κλίμα αποδοχής στην τάξη θα παρατηρήσετε πως όλο και περισσότεροι/ες μαθητές/-τριες νιώθουν πιο άνετα να εκφράσουν τις προτιμήσεις τους ελεύθερα στα ρούχα, το στυλ μαλλιών ή τα είδη παιχνιδιών και την αλληλεπίδραση με τους/τις συμμαθητές/-τριες.

Στο τέλος του εργαστηρίου θα βρείτε στη σελίδα 14 το:
Χιονάτομο – Φυλλάδιο για τον/την εκπαιδευτικό

και στη σελίδα 15 το:
Χιονάτομο – Φυλλάδιο για τον/την μαθητή/-τρια

Πηγή: <https://www.welcomingschools.org/>

Μετάφραση: Γιωργής Φλωριώτης

Επιμέλεια: Μαρία Λιοτήρη, Έλενα Σκαρπίδου

Πολύχρωμο Σχολείο (2020)

Γ. Τίτλος Δραστηριότητας: «Είμαστε ίδιοι, αλλά διαφορετικοί και όλοι συνεπιβάτες στο ίδιο τρένο»

Β' Μέρος δραστηριότητας

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 30 λεπτά

Περιγραφή δραστηριότητας:

1. Ζητήστε από τους/τις μαθητές/-τριες να καθίσουν σε σχήμα κύκλου.
2. Τοποθετήστε στη μέση του κύκλου ένα νέο, καθαρό κομμάτι χαρτιού. Πείτε στα παιδιά ότι στη Χώρα της Χαράς υπάρχει ένα τρένο, το τρένο του σεβασμού. Συζητήστε με συντομία για το θέμα του σεβασμού με τις/τους μαθήτριες/-τές. Συζητήστε, επίσης, για τον σεβασμό προς την ιδιωτική ζωή. Παρακινήστε τες/τους να σας αναφέρουν μερικές από τις πτυχές του σεβασμού, π.χ. κατανόηση, ευγένεια, ειλικρίνεια κλπ.
3. Η/Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει το πρώτο βαγόνι ενός τρένου και γράφει τη λέξη «ΣΕΒΑΣΜΟΣ». Κατόπιν, παροτρύνει τις/τους μαθήτριες/-τές να σχεδιάσουν τα υπόλοιπα βαγόνια του τρένου. Κάθε μαθήτρια/-τής μπορεί να συζητήσει μία συμπεριφορά που δείχνει σεβασμό προς τις/τους συμμαθήτριες/-τές της/του. Γράφουμε τις συμπεριφορές αυτές σε κάθε βαγόνι, π.χ. «πρέπει να είμαστε ευγενικοί ο ένας απέναντι στον άλλο», «πρέπει να θυμόμαστε ότι δεν μας αρέσουν τα ίδια πράγματα» κλπ.

Δημιουργία δραστηριότητας: KMOP, Rainbow School (2019). Trainers' Guide, "Combating HOMophobic and Transphobic bullying in schools - HOMBAT". Funded by the European Union's Rights Equality and Citizenship Programme (2014-2020), Grant Agreement 764746
Έλενα Σκαρπίδου για το Πολύχρωμο Σχολείο (2019)

Η συνάντηση κλείνει με μια άσκηση έκφρασης συναισθήματος.

Καθόμαστε όλοι σε κύκλο και ο/η καθένας/καθεμιά αναφέρει συναισθήματα που αισθάνεται: χαρά, αγωνία, ανησυχία, ανακούφιση κλπ.

«Προτείνω καθένας/καθεμιά να πει με μια λέξη ή σύντομη φράση πώς νιώθει αυτή τη στιγμή».

Τελικό προϊόν – επέκταση:

- Η συζήτηση που διεξάγεται για την ανταλλαγή-έκφραση ιδεών και σκέψεων κατά τη διάρκεια ή μετά το τέλος κάθε δραστηριότητας.
- Δημιουργία της ανθρώπινης φιγούρας και των ποικίλων χαρακτηριστικών της.
- Οι μαθητές/-τριες παρουσιάζουν το δικό τους μοναδικό ΧΙΟΝΑΤΟΜΟ.
- Δημιουργία του «τρένου του σεβασμού»

Περισσότερες ιδέες και προτάσεις για το τελικό προϊόν και επέκταση των Εργαστηρίων, μπορείτε να βρείτε και να επιλέξετε κατά περίπτωση (ανάλογα την ηλικιακή ομάδα, το Πρόγραμμα Σπουδών, τα ενδιαφέροντα, το δυναμικό της τάξης κλπ) στο αρχείο, «**Οδηγίες-Προτάσεις για την αξιοποίηση του Εκπαιδευτικού υλικού**». Στο ίδιο έγγραφο θα βρείτε τρόπους με τους οποίους οι ίδιες εργασίες μπορούν να ολοκληρωθούν διαδικτυακά.

Για περισσότερες πληροφορίες για τους όρους που χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητες, βλέπε το **Λεξιλόγιο για τη σεξουαλική ποικιλομορφία-Α΄θμια**, από το Υποστηρικτικό υλικό και **Ίντερσεξ-Φυλλάδιο** από τους Οδηγούς.

Σας προτείνουμε να διαβάσετε τα **Εγχειρίδιο εκπαιδευτικών για μια συμπεριληπτική εκπαίδευση και Unicef – Εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος παιδιών και γονέων που βασίζονται στον σεξουαλικό προσανατολισμό ή/και την ταυτότητα φύλου**, από τους Οδηγούς του Πολύχρωμου Σχολείου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Με βάση τη βιωματική μεθοδολογική προσέγγιση, τα θέματα προσεγγίζονται με τρόπο ώστε κάθε μαθητής και μαθήτρια συμπεριλαμβανομένων των εμποδιζόμενων αλλά και από διαφορετικό υπόβαθρο μαθητριών/-τών, να μη νιώσουν προσβολή, αποκλεισμό ή άβολα συναισθήματα κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Αντίθετα κάθε μαθητής και μαθήτρια ενδυναμώνεται μέσα από τη δική του πραγματικότητα και το δικό του πολιτισμικό και ηθικό πλαίσιο, ώστε να αποκτά ικανότητες και να υιοθετεί στάσεις, αξίες και συμπεριφορές που να ενισχύουν τις ικανότητές του για δημοκρατικό πολιτισμό.

Ταυτότητα Φύλου

Κορίτσι, Αγόρι, Και τα δύο, Τίποτα από τα δύο
Ποιος/α/ο είσαι και πώς αισθάνεσαι ως άτομο
Όλα τα άτομα έχουμε Ταυτότητα Φύλου

Ερωτικός/Σεξουαλικός Προσανατολισμός

Ποιον /α αγαπάς ή από ποιον/α ελκύεσαι

Φύλο που αποδόθηκε κατά τη γέννηση (Βιολογικό)

Αγόρι, Κορίτσι, Ίντερσεξ
Αντωνυμία που αποδόθηκε κατά τη γέννηση
(αυτός/ή/ό)

Έκφραση Φύλου

Ένας από τους πολλούς τρόπους να εκφράσουμε το
ποιοι/ες είμαστε μέσα από το ντύσιμο, το χτένισμα,
τις κινήσεις.

Οι μαθητές/-τριες ενθαρρύνονται να ζωγραφίσουν
ρούχα και μαλλιά στο δικό τους Χιονάτομο.

Προτάσεις: μαλλιά, μουστάκι, παπιγιόν, φούστα,
παντελόνι, παπούτσια.

Σιγουρευτείτε ότι τα παιδιά ανταποκρίνονται με
σεβασμό και δεν γελοιοποιούν την έκφραση φύλου.

